

WAT IS DE INVLOED VAN DE 30 %-NORM OP DIERGEZONDHEID EN KWALITEIT?

Drs. L. van Nijhuis, dierenarts Broederij Verbeek

Per 1 januari 1995 zijn de fosfaatquota met 30 % gereduceerd. Een belangrijke methode om dit te bereiken is door middel van reductie van fosfor in het voer. Dit wordt bereikt door het fosfor voor het dier beter benutbaar te maken door gebruik te maken van fytase, daarnaast kan een selectie in de grondstoffen worden toegepast. Dit heeft tot gevolg dat het voor het dier beschikbaar fosfor niet of nauwelijks verandert.

De reductie wordt bereikt door een verlaging van het bruto fosfor.

Heeft deze verandering gevolgen voor het dier?

Uit de onderzoeken die met fytase zijn uitgevoerd, bleek dat pas bij een grote fosforverlaging negatieve effecten bij de dieren optreden.

Op grond van deze proeven is dus een fosforreductie van 30 % zonder al te grote problemen te bereiken.

Wat is de functie van fosfor in het lichaam?

Er is geen mineraal wat meer bekende functies in het lichaam heeft als fosfor. Ongeveer 80 procent van al het fosfor dat in het lichaam zit, zit in het skelet.

Tezamen met calcium zorgt fosfor voor de stevigheid van het skelet, terwijl dit tevens het reservoir voor het lichaam is.

Tevens wordt fosfor in elke cel van het lichaam gevonden, waar het betrokken is bij nagenoeg alle energie-uitwisselingen bij de metabole processen van het lichaam. Ook speelt fosfor een rol als buffer in de lichaamsvloeistoffen.

Fosfor wordt in het voorste deel van de dunne darm in het lichaam opgenomen. Van invloed bij de absorptie zijn o.a. de PH en de gehalten aan calcium, fosfor en vitamine D. Een overschot aan P wordt via de nieren uitgescheiden.

Wat zijn de gevolgen van de fosforreductie in de praktijk?

Voor ik deze gevolgen noem, wil ik aangeven dat het niet bewezen is, dat deze gevolgen alleen door de fosforreductie worden veroorzaakt, omdat deze gevolgen niet bij elke koppel voorkomen. Het is dus aannemelijk dat ook andere factoren een rol spelen.

Bij de opfokleghennen zien we de volgende gevolgen:

- De koppels worden minder uniform. Met name in de eerste levensweken is er verschil in de groei. Dit wordt veroorzaakt door een verschil in voeropname.
- In een aantal koppels vind je bij een deel van de dieren te slappe en kromme botten. Wanneer dit gevonden wordt bij jonge dieren, herstelt dit weer later in de opfokperiode. Wat dan alleen nog overblijft zijn kromme borstbenen.
- Ook komt het voor dat de dieren niet op gewicht te krijgen zijn, waardoor een verstoring van de ontwikkeling van de legrijpheid kan optreden. Dit wordt opgevangen door gebruik te maken van een geconcentreerd voer. Het lijkt erop dat het gebruik van reductievoerders een negatief effect op de voeropname heeft. Dergelijke problemen zijn voor een opfokorganisatie ongewenst. Een koppel 17-weekse opfokhennen moet uniform en op gewicht zijn.

Ons inziens moet je met name in de eerste levensweken zeer voorzichtig zijn met fosforreductie in het voer.

Na de startperiode is het gebruik van reductievoeders afhankelijk van de ontwikkeling van de koppel. Deze aanpak heeft ertoe geleid dat het aantal koppels met bovengenoemde symptomen duidelijk is gedaald.

Ook bij de legkoppels zien we effecten. In de start van de legperiode zijn de effecten duidelijker, dan in het vervolg van de legperiode.

- Bij een aantal koppels vindt enkele weken nadat ze op het legbedrijf zijn geplaatst een stagnatie van de voeropname plaats, soms zelfs een duidelijke daling in de voeropname. Het gevolg hiervan is dat de stijging van de eiproduktie stagneert, soms zelfs een daling. De produktietop wordt dan te laat of zelfs in het geheel niet bereikt.
- Een aantal dieren in de koppel produceert te dunne mest. Het voer wordt dan niet ten volle benut.
- Sommige koppels bevatten dieren, die te weinig vitaal zijn. Deze dieren voelen te slap aan, zonder dat bij deze koppels op dat moment een produktieprobleem bestaat. Wel mag verwacht worden, dat deze dieren op termijn slecht gaan produceren.
- In het verloop van de produktieperiode komen hogere uitvals cijfers voor. Mogelijk wordt dit veroorzaakt door het in toenemende mate voorkomen van batterijmoeheid.
- Een deel van de pluimveehouders maakt ook melding van een verminderde schaalkwaliteit van de eieren.

Een aantal van onze pluimveehouders, die niet of minder fosfor reduceren, heeft duidelijk minder problemen, deze dieren hebben een grotere reserve om de negatieve invloeden de baas te kunnen.

De conclusie over de invloed van de 30 % reductie op diergezondheid en kwaliteit is, dat de fosforreductie een grotere negatieve invloed in de praktijk heeft, dan uit proeven verwacht werd. Ik wil dan ook pleiten voor het opzetten van onderzoek op praktijkniveau om na te gaan of deze negatieve effecten te voorkomen of op te vangen zijn, zodat de fosforreductie een optimale produktie niet in de weg hoeft te staan